

Bouwproject Regatta - deelzone W/GRb1
Bouwblokken Lagoos 4 en 5
Antwerpen

Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek - 2017J331

R A A P

Nazareth
2017

Colofon

Opdrachtgever: Regatta-L.O. nv

Leopold de Waelplaats 26
2000 Antwerpen

Titel: Bouwproject Regatta - deelzone W/GRb1, bouwblokken Lago0 4 en 5
Antwerpen

Archeologienota Archeologisch vooronderzoek

Programma van Maatregelen

Bureauonderzoek - 2017J331

Status: definitief

Datum: 15 december 2017

Auteur: N. Vanholme

Projectcode: 2017J331

Raaproject: REGA04

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Steenweg Deinze 72,
9810 Nazareth

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA

Steenweg Deinze 72

9810 Nazareth

telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99

E-mail: raap@raap.be

© RAAP België bvba, 2017

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

De bureaustudie leverde genoeg informatie op om een goede inschatting te maken over de aard en de dieptes van het archeologische erfgoed en het bepalen van de nodige maatregelen. Dit is onder meer het gevolg van een reeds uitgevoerd landschappelijk booronderzoek, waarbij de resultaten werden opgenomen in het verslag van de resultaten.

1.2 De aanwezigheid van een archeologische site

Uit de gegevens van het bureauonderzoek kan het volgende worden geconcludeerd:

- De specifieke zone waarvoor de archeologienota wordt opgesteld valt geologisch gezien op de rand van het oude Scheldebekken. De kans dat er resten uit **de steentijd** zullen worden aangetroffen is bijzonder klein omdat:

- a. er geen afgedekte kleine dekzandruggen aanwezig zijn in deze zone
- b. er geen oude bodems zijn bewaard, wellicht door erosie.

Het afgedekte paleolandschap ligt tussen de 7,3 en 8,3m -Mv.

- Tussen 8,3 en 8m -Mv zijn resten aangetroffen van een veenlaag. Deze laag blijkt te zijn afgetopt, wat mogelijk wijst op ontginning en/of erosie. Er is kans op het aantreffen van sporen die wijzen op veenontginning, en dit uit de **Romeinse periode en/of de vroege middeleeuwen**. De sporen kunnen zich manifesteren in de vorm van kuilen en veenbanken.

- Onder de opgespoten zanden kunnen de **17de-eeuwse grachten en greppels** worden aangetroffen, zoals weergegeven op de Ferrariskaart. Ze bevinden zich op meer dan 4,5 tot 6,5m diepte ten opzichte van het huidige maaiveld. Het oorspronkelijke looppniveau werd immers in de 20ste eeuw opgehoogd door middel van opgespoten zand

1.3 Impactbepaling

Bij het volume Lagoo 4-5 wordt een ondergrondse parking voorzien. Het vloerniveau komt hierbij op ca. 3m onder het maaiveld te liggen. Rekening houdend met een vloerplaat moet rekening worden gehouden met een verstoring van ca. 3,5m -mv. De gebouwen zullen worden opgetrokken op paalfunderingen die tot 15m diep in de bodem worden geboord. Tussen beide volumes komt een parkeerzone (zowel 1 laag ondergronds als 1 laag op gelijkvloers).

1.4 Waardering van de archeologische site en bepaling van de maatregelen

Uit het de bureaustudie blijkt dat de voorziene werken het mogelijke aanwezige archeologisch erfgoed zal vernielen. Daardoor moet verder onderzoek in overweging worden genomen. Twee belangrijke factoren spelen hierbij een rol:

- a. de kenniswinst bij een verder onderzoek
- b. de praktische haalbaarheid van een verder onderzoek

Belangrijk daarbij is de combinatie van beide: levert de arbeidsinspanning de nodige kenniswinst op?

a. Kenniswinst:

- Op het oudste niveau (het paleolandschappelijk niveau) is er slechts een kleine kans op steentijdsites. Deze ligt op ca. 8m onder het huidige maaiveld. De aangetroffen zandruggen liggen meer naar het westen toe. Het wordt daarom niet noodzakelijk geacht om over te gaan tot het uitvoeren van archeologische boringen. Het aantreffen van préhistorisch materiaal is immers nihil.
- Om de vraag te beantwoorden naar de periode van de veenontginningen en hoe deze zich manifesteren, zou kunnen worden overgegaan tot een onderzoek door middel van proefsleuven of -putten. Het is echter maatschappelijk niet te verantwoorden om een opgraving uit te voeren enkel in functie van onderzoek naar veenwinning. Het is immers een gekend gegeven dat in het verleden, tijdens de verschillende archeologische periodes, veen werd ontgonnen.
- Ook onderzoek naar een greppelsysteem dat door cartografische bronnen is gekend, is niet te verantwoorden.

b. praktische haalbaarheid

Het is technisch gezien niet mogelijk om op een financieel verantwoorde en veilige wijze archeologisch onderzoek uit te voeren. Bij vooronderzoek zouden de sleuven (putten) immers moeten doorheen het minimaal 4,5m dikke zandpakket worden aangelegd. Dit zou mogelijk zijn mocht er een bouwput worden aangelegd. De uitvoering van de fundering van het 3m diepe ondergronds niveau gebeurt echter op palen.

Omwille van de combinatie van de diepe ligging van de archeologische niveaus met de wetenschappelijke gezien lage kenniswinst, wordt er **geen verder archeologisch vooronderzoek**, noch een opgraving aanbevolen.

2 Programma van maatregelen

Niet van toepassing